

A tankötelezettség és az óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség nem azonos. Az óvodai nevelés a gyermek testi és szellemi fejlődésének biztosításával az iskolai tanulmányok előkészítését, a közösségi beilleszkedést szolgálja. Az óvodai kötelezettség külföldön való teljesítése alatt azt kell érteni, hogy a gyermek fizikailag külföldön tartózkodik.

[20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet (EMMI rendelet) 20. § (2) bek., 2011. évi CXC. tv. (Nkt.) 91. § (1) bek.]

A bíróság az alábbi tényállást állapította meg:

[1] Az I. r. és II. r. felperesek a 2015. augusztus 26-án kelt beadványukban az elsőfokú hatósághoz gyermekük óvodai felmentése iránti kérelmet nyújtottak be arra való hivatkozással, hogy a gyermek egyéni felkészüléséről maguk kívánnak gondoskodni a gyermek igényeit és érdeklődését követve, továbbá hivatkoztak azon speciális családi helyzetükre, miszerint a közeljövőben várhatóan külföldre fognak költözni a II. r. felperes munkája miatt.

[2] Az elsőfokú hatóság a felperesek előbbi kérelmét a 2015. szeptember 1-jén kelt határozatával elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy a gyermeküket az X.Y. Óvodába járassák a 2015/2016. nevelési évben. Az elsőfokú hatóság ezen határozatában hivatkozott arra, hogy nem vitatja a felperesek egyetemi végzettségét és azt, hogy a gyermeket jól nevelnék, azonban a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban : Nkt.) nem teszi lehetővé, hogy az ötödik évet betöltött gyermek ne járjon óvodába, így óvodai felmentést a jegyző sem adhat.

[3] A felperesek ezen határozat ellen fellebbezést nem nyújtottak be, így az 2015. szeptember 23-án jogerőre emelkedett.

[4] A felperesek a 2015. szeptember 21-én kelt beadványukban értesítették az elsőfokú hatóságot a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban : EMMI rendelet) 20. § (2) bekezdésére való hivatkozással, hogy a gyermekük az óvodai nevelésben való részvételi kötelezettségének teljesítését a külföldi nevelési-oktatási intézményben kezdte meg, amelyhez csatolták az ezen intézményben létesített jogviszonyra vonatkozó igazolást.

[5] Az elsőfokú hatóság a 2016. február 8-án kelt határozatával kötelezte a felpereseket arra, hogy a gyermeküket a határozat kézhezvételét követően magyar óvodába írássák be és járassák és ennek tényéről az igazolást nyújtsák be hozzá. Az elsőfokú hatóság ezen határozatában hivatkozott a felperesek 2015. szeptember 21. napján kelt bejelentésére, továbbá arra, hogy ezt követően tudomására jutott, hogy a gyermek Magyarországon tartózkodik, és őt az I. r. felperes egy v.-i lakásban neveli, amelyről meg is győződtek. Az elsőfokú hatóság megállapította azt is, hogy a gyermek óvodába nem jár és a felperesek által hivatkozott intézmény a magyar köznevelési információs rendszerben nem található, a gyermek továbbá családjával együtt Magyarországon él. Az elsőfokú hatóság hivatkozott a határozatában arra, hogy az Nkt. nem teszi lehetővé, hogy az ötödik évet betöltött gyermek ne járjon óvodába és óvodai felmentést jelen esetben már a jegyző sem adhat. A p.-i vagy v.-i óvoda pedig megfelelő intézmény. A külföldi című óvoda pedig a magyar jogszabályoknak nem felel meg, amelybe egyébkén a gyermek fizikailag sem jár.

[6] A felperesek fellebbezést nyújtottak be.

[7] Az alperes a 2016. június 16-án kelt határozatával az elsőfokú hatóság határozatának indokolási részét megváltoztatta, amely körben hivatkozott az EMMI rendelet 20. § (2) bekezdésére, továbbá arra, hogy mivel a felperesek és a gyermekük Magyarországon tartózkodik, így a gyermek

természetesen óvodakötelezettségét külföldön nem teljesítheti. Mindezek mellett, figyelemmel az Nkt. 90. § (1) – (2) bekezdésére, a gyermek a felperesek által megjelölt intézményben óvodakötelezettségét nem tudja teljesíteni, ugyanis az a vonatkozó nyilvántartásban nem szerepel. Ezek mellett az Ntk. 45. § (5) bekezdése és 8. § (1) bekezdésére tekintettel az óvodába járási kötelezettség nem azonos a tankötelezettséggel, és az óvodai távnevelés fogalmilag kizárt. Az Nkt. 72. § (1) bekezdés b) pontjára tekintettel pedig a felperesek kötelezettsége, hogy biztosítsák a gyermek óvodai nevelésben való részvételét.

[8] A felperesek keresetet terjesztettek elő az alperes határozatának a bíróság általi felülvizsgálata iránt és kérték, hogy a bíróság az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően „semmisítse meg” (vagyis helyezze hatályon kívül).

[9] Az alperes a felperesek keresetének elutasítását és a felperesek perkielégben való marasztalását kérte.

A bíróság döntése

[10] A kereset alaptalan.

[11] A jelen perben a bíróságnak abban a kérdésben kellett döntést hoznia, hogy az alperes keresettel támadott határozata és az elsőfokú határozat jogszabálysértő-e a felperesek által hivatkozottak alapján. A bíróság álláspontja szerint pedig az alperes keresettel támadott határozata és az elsőfokú határozat nem jogszabálysértő a felperesek által hivatkozottak alapján a következők miatt.

[12] A bíróság először is rögzíti, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 339/A. §-a alapján a jelen perbeli alperesi határozatot, mint közigazgatási határozatot – jogszabály eltérő rendelkezéseinek hiányában – a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálata felül.

[13] A bíróság rögzíti továbbá, hogy - ahogy az I. r. felperes által a 2017. október 6-án megtartott tárgyaláson elmondottakból is megállapítható volt – a felperesek jelen perbeli gyermeke nem tartózkodott külföldön, hanem Magyarországon tartózkodott, ahol is az I. r. felperes nevelte otthonukban, illetve tartózkodási helyükön egy Magyarországon lévő külföldi intézménytől interneten kapott „elvárások és tárgykörök” alapján. Ezen intézménynek ugyanakkor Magyarországon semmilyen intézménye, irodája nincs, kizárólag az amerikai címe alatt található meg, továbbá tananyagot, nevelési anyagot ezen neveléshez, oktatáshoz nem szolgáltatott, nem biztosított, így azt az I. r. felperes az általa legjobbnak tartott módon valósította meg.

[14] A bíróság rámutat arra, hogy az EMMI rendelet 20. § (2) bekezdése szerint a napi 4 órában óvodai nevelésre kötelezett gyermek szülője, ha gyermeke az óvodakötelezettségét külföldön teljesíti, köteles arról a beiratkozás idejének utolsó határnapját követő 15 napon belül írásban értesíteni a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt.

[15] A bíróság álláspontja szerint pedig az ezen jogszabályi rendelkezés szerinti óvodakötelezettség külföldön való teljesítése alatt azt kell érteni, amikor az óvodaköteles gyermek fizikailag külföldön – vagyis nem Magyarországon területén – tartózkodik. A jelen esetben ugyanakkor tényként volt megállapítható, hogy a felperesek gyermeke nem tartózkodott külföldön, hanem ezzel szemben Magyarország területén tartózkodott az I. r. felperessel, aki őt egy magyarországi ingatlanban

nevelte. Ezekre tekintettel az EMMI rendelet 20. § (2) bekezdése a jelen perbeli esetre nem vonatkozik, tekintettel arra, hogy a felperesek gyermeke nem tartózkodott külföldön.

[16] A bíróság rámutat arra is, hogy az Nkt. 91. § (1) bekezdése alapján magyar állampolgár engedély nélkül folytathat tanulmányokat külföldön és tankötelezettségét külföldi nevelési, oktatási intézményben is teljesítheti. Ugyanakkor ezen jogszabályi rendelkezés a jelen perbeli esetre az óvodakötelezettség, vagy óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség teljesítésére nem vonatkozik, ugyanis ezen jogszabályi rendelkezés kizárólag a tanulmányok külföldön való folytatására és a tankötelezettség külföldi nevelési-oktatási intézményben való teljesítésére vonatkozik. A bíróság ezen körben rámutat arra, hogy a tankötelezettség és az óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség vagy óvodakötelezettség nem azonos dolgok, ugyanis a tankötelezettség az Nkt. 45. § (2) – (3) bekezdései alapján a gyermeket a 6 életévétől a 16. életévig terhelő oktatásban való részvételi kötelezettség. Ezzel szemben az Nkt. 8. § (2) bekezdés alapján az óvodakötelezettség a gyermeket a 3 életévétől a 6 életévig terhelő óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség azzal, hogy ezen kötelezettség alól az 5 életév betöltéséig felmentés adható.

[17] Ezek mellett az Nkt. 91. § (1) bekezdése szerinti tanulmányok folytatása sem minősül óvodai nevelésben való részvételnek. A tanulmányok folytatása alatt a bíróság szerint azt kell érteni, hogy valaki valamilyen tanintézetet tanulás céljából, tudományos ismeretek megismerése céljából látogat, azonban az óvodai nevelésben való részvétel a bíróság szerint nem minősül ennek. Az Nkt. 8. § (1) bekezdése is az óvodát nevelő és nem oktató intézményként definiálja.

[18] A bíróság rámutat ugyanakkor arra is, hogy a gyermek nemcsak Magyarországon működő magyar óvodában teljesítheti az óvodai nevelésben való részvételi kötelezettségét, hanem más módon is, azonban csak olyan módon, amelyekre a vonatkozó jogszabályok lehetőséget adnak, ami azt jelenti, hogy:

1. amennyiben a gyermek fizikailag is külföldön, vagyis nem Magyarország területén tartózkodik, akkor az adott külföldi államban lévő óvodában is teljesítheti az óvodakötelezettségét, tekintettel az EMMI rendelet 20. § (2) bekezdésére,

2. amennyiben a gyermek Magyarország területén tartózkodik, akkor az óvodakötelezettségét teljesítheti nem magyar alapítású, fenntartású, hanem olyan külföldi alapítású, fenntartású – vagyis külföldi állam, szervezet által alapított fenntartott – óvodában, amelynek az alapítására és nyilvántartásba vételére az Nkt. 90. § (1) – (8) bekezdéseinek megfelelően sor került.

[19] A bíróság megállapította ugyanakkor, hogy a jelen perbeli eset az előbbieket egyikébe sem tartozik bele figyelemmel arra, hogy a felperesek gyermeke Magyarország területén tartózkodott, továbbá arra, hogy a felperesek által hivatkozott intézmény az Nkt. 90. § (1) – (8) bekezdései szerinti feltételeknek nem felel meg, hiszen nyilvántartásba vételére sem került sor az oktatásért felelős miniszter által.

[20] Az I. r. felperes által hivatkozott 3046/2013. (II. 28.) AB határozat kapcsán a bíróság arra mutat rá, hogy az Alkotmánybíróság ezen határozatával elutasította az Nkt. 8. § (2) bekezdése Alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt, továbbá az ezen rendelkezés nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt is, ami által az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az óvoda nevelésben való részvételi kötelezettségnek az Nkt. 8. § (2) bekezdése szerinti szabályai, sem az Alaptörvénybe, sem pedig az 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdetett, A gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezménybe sem ütköznek.

[21] Az Alkotmánybíróság ezen határozatában rámutatott arra, amelyet a jelen bíróság is hangsúlyoz, hogy a óvodai nevelés a gyermek Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésben foglalt jogai érvényesülése érdekében, testi és szellemi fejlődésének biztosításával, hangsúlyosan az iskolai tanulmányok előkészítését, a közösségi beilleszkedést szolgálja. Ez ugyan egy-egy szülő gyermeke nevelésének megválasztásához való jogát korlátozhatja – így a felperesekét is, akik teljes egészében elutasítják a gyermek magyar óvodai nevelésben való részvételét – azonban az Óvodai nevelés országos alapprogramjának céljai elérése érdekében szükséges az óvodai nevelés, különös tekintettel arra, hogy a napi 4 órás óvodai foglalkozás indokolt elsősorban a szocializáció, a majdani iskolai követelményekhez való alkalmazkodás, a társadalomba való beilleszkedés megkönnyítéséhez. A szülőnek a gyermekkel való foglalkozását, nevelési elveit tehát az Alkotmánybíróság szerint sem gátolja, sem sérti, ellenkezőleg, kiegészíti a közösségi, vagyis az óvodai nevelés. Az Alkotmánybíróság szerint tehát, bár az Nkt. 8. § (2) bekezdése valósít meg korlátozást a szülői jogok terén, azonban ez a korlátozás az elérni kívánt célhoz képest nem aránytalan és így az Alaptörvénnyel összhangban álló, különös tekintettel arra, hogy egyébként 5 éves korig felmentés is adható a gyermeknek az óvodai nevelésben való részvétele alól.

[22] A bíróság rámutat még arra, hogy a gyermek óvodába való járatásának a célja részben az is, hogy a közösségben való gyermeki részvételt, a korcsoportban való részvételt elősegítse, illetve biztosítsa és ezáltal elősegítse a gyermek fejlődését, a társadalomba való beilleszkedését. Mindez a cél pedig nyilvánvalóan nem tud teljesülni akkor, ha a gyermek az óvodai korcsoportban nem vesz részt, hanem ehelyett kizárólag otthon, családi környezetben van csupán.

[23] A bíróság rámutat arra is, hogy a rendszeres, vagyis heti 5x4 órás korcsoportban való részvételt a gyermek részére nem pótolja az sem, hogy ha alkalmi jelleggel, például a játszótéren van más gyermekek társaságában is.

[24] Ezek alapján a bíróság megállapította, hogy az alperes keresettel támadott határozata - és az elsőfokú határozat - nem jogszabálysértő a felperesek által hivatkozottak alapján, és ezért a bíróság a felperesek alaptalan keresetét elutasította, figyelemmel a Pp. 339. § (1) bekezdésére is. (Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.27.018/2017.)